

LBRIS

We know
books

Horia Tabacu

FETELE REPORTERULUI

Editura Evenimentul și Capital

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Tabacu, Horia

Fețele reporterului / Horia Tabacu. - București: Evenimentul și Capital, 2015

ISBN 978-606-93568-6-9

821.135.1-92

ISBN: 978-606-93568-6-9

**Tiparul executat la FEDPRINT
www.fedprint.ro**

In memoriam.....	5
Capitolul I. Reportaje.....	6
Provocatorii vizează „inima” Săpânței.....	7
La Tichilești, leproșii regretă opțiunea lor politică.....	9
Presiunea inflaționistă a proceselor. Atmosferă de carnaval.....	11
Handicapații, ca niște colete împinse la marginea țării.....	15
Infractori englezi lucrează la spitalul de copii din Deva.....	18
Adio, Vasile Moiş!.....	21
Și caii intră în Europa, nu-i așa?.....	27
Moldovenii câștigă la ruleta rusească.....	31
Săpânța: la orizont altă baricadă.....	35
Securitatea: Operațiunea „Deghizarea”.....	38
Securitatea: Operațiunea „Deghizarea” (II).....	42
Capitolul II. Tablete.....	48
Nu știi (transmisiune directă din Gorj).....	49
Începe Dictatura, încet.....	50
Doamne, ce timpuri trăim!.....	52
Astăzi nu pot să mă gândesc decât la cutremur, la Sorin Opreșcu și la Dumnezeu.....	53
Am trecut de grădiniță, Grecule. Sau cum trebuie furat.....	55
E jale, se cer șpagile înapoi!.....	57
Silvia și Dumitru, părinții mei, m-au învățat să nu vorbesc urât. Din acest motiv, nu pot să scriu, domnule Iliescu, ce simt la adresa dumneavoastră.....	58
Agamiță Dandanache din piesa „O scrisoare pierdută” câștigă tot.....	59
Anestezie totală.....	60
Politica la stână și de stână.....	61
Halucinații Ceaușescu.....	62
Incompetența unică la Ministerul Educației și Învățământului.....	63
Ce bine ar fi să tăiem șerpii, nu porcul.....	64
Măgării: căpușe, lăcuste marocane și aviare (istoric).....	65
De ce mi-o fi iertat președinta tribunalului? Amintiri din presa de demult.....	67
Capitolul III. Profesorul distrat.....	69
Jaful pensionarilor militari.....	70
Diferența dintre un câine englez și un profesor român.....	72
Ce s-a întâmplat cu Nicolas Cage în Parcul Izvor.....	73

Mamă ce golănie! Doctorii nu mai sunt funcționari publici și pot să ia șpagă!.....	75
„Cheliosule, mie nu mi-ai dat nimic!”, sau ce am pățit la Spitalul de Urgență Floreasca.....	76
Încă nu am primit 70 de milioane de la Ponta. Eu mai sper.....	77
Cum m-am apropiat de colegul meu Klaus Iohannis și ce am aflat.....	78
Ce unelteau niște briganzi despre francii elvețieni ai lui Geoană, la o cinzeacă.....	80
Capitolul IV. Editoriale	83
Amintiri despre Mihai Cârciog.....	84
Controversata carieră a Domnului Victor Ponta.....	86
Am descifrat misterul „mortului” din taxiul galben.....	88
Primum dreptul la imagine. „Vor fi beți cu soare, se va dansa cadril”.....	90
În liniște despre Carol al II-lea, legionari și Prințesa Ceaușescu.....	92
„Prețul corect” al unui bordel dintr-o fregată de Monte Carlo.....	94
Eugen Barbu, Mang și Ceaușescu.....	96
Plagiatorul stă mai bine decât Repetentul.....	98
Profitorii minunatelor manifestații de stradă.....	100
Portret al lui Traian T. Coșovei la tinerețe.....	102
Halucinații electorale.....	104
Până când, în sfârșit, Victor Ciorbea? (Ordonanța de urgență care întoarce Educația cu câteva secole înapoi).....	106
Une soirées perdues.....	108
Tragedii „Charlie Hebdo” au fost și în România, dar fără Kalașnikov.....	111
Cătușе pentru trezorerii de partide. Nu chiar toți, o fi fost și unul cinstit.....	113
Votez pentru arestări urmate de pușcărie.....	115
Capitolul V. Inedite	118
Amintiri din Satu Mare.....	119
Am ratat colaborarea cu Securitatea.....	121
Capitolul VI. Amintiri	129

Provocatorii vizează „inima“ Săpânței

Locuitorii din Săpânța [1] vin din nou la Brașov. Sosesc cu mai bine de o oră întârziere și cu destule emoții, pentru că trenul lor s-a defectat în Sf. Gheorghe. Nu mai sunt întâmpinați de poliția însoțită de câini. Deși este o oră incomodă - aproape patru dimineața - gara pare foarte animată. La etajul întâi din încăperea ei principală - pe care brașovenii îl numesc balcon - stau mai mulți bărbați îmbrăcați la fel și fără bagaje. Mă amestec între ei și mă surprinde faptul că aceștia îi cunosc pe săpânțeni atât de bine (oare numai pentru că au apărut în multe ziare și la televizor?). Ei se bagă între săteni, le caută vorbă, îi sfătuiesc să facă scandal dacă vor fi nemulțumiți, dar mai ales încearcă să afle ce intenții au. Îl caută pe primar și încep discuții politice nefirești pentru ora patru dimineața și pentru frigul din gară. Mă gândesc că am mai auzit asemenea vorbe aruncate așa în vânt în Piața Universității, unde, e adevărat, la vremea respectivă, nu era așa frig.

Cei aproximativ trei sute de săpânțeni se cunosc între ei. Nu discută prea mult cu străinii, știu ei de ce. Țăranii se așază pe jos și încep să mănânce. Până la proces mai sunt câteva ore și ei sunt convinși că astăzi își vor afla dreptatea. Cei mai vârstnici ațipesc, cuibăriți unul în altul, cum numai în gară se poate dormi.

La ora opt, cu primarul în frunte, pleacă spre judecătorie, pe jos, în liniște, cu timiditatea pe care și-o dau orașul de la care speri și depărtarea de casă. Nu privesc la magazine, merg doar cu gândurile lor. Stau în curtea tribunalului și discută despre vite și pământ. Funcționarii judecătoriei îi privesc de după perdele într-un fel ciudat, nicidecum cu superioritatea cu care se uită ei la public. Sala unde se desfășoară ședința este neîncăpătoare pentru atâția oameni. Un preot face o slujbă. Judecata începe fără grabă și durează puțin. Se stabilește încă un termen și completul se retrage.

Săpânțenii grăiesc cam așa: „nu s-a făcut nimic despre fapta care făcea obiectul cercetării, Toader Stețca nu a fost reținut pentru desfacerea colectivei, amânările sunt cusute cu ață albă și nu sunt hotărârea domnilor judecători, sunt spuse mai de sus. Dacă și la Brașov mințesc,

atunci de ce să mai venim, de ce să nu punem din nou baricadele, atunci de ce nu se judecă la Săpânța sau măcar la Sighet?”

Dintr-o dată, oamenii vorbesc mai tare. Nemulțumirea lor explodează pur și simplu. O parte dintre ei nu mai vor să plece din Brașov până nu li se va face dreptate, până nu se va spune dacă primarul este vinovat. Și dacă este, să plătească.

Dar nimeni nu le spune nimic. Apar din nou niște oameni străini care se amestecă în vorbă și îi sfătuiesc pe țărani să facă demonstrație în Brașov, să spargă geamuri și să provoace scandal pentru că doar acesta este drumul către adevăr.

Vine și poliția, mai exact șase zdrahoni într-un Aro care parchează ostentativ chiar între săteni. Aceleași persoane îi sfătuiesc pe țărani să răstoarne mașina, să năvălească peste judecători, dar cuvintele lor sunt întâmpinate cu priviri atât de ostile, încât se retrag (chiar foarte repede).

Președintele judecătoriei face promisiuni și Toader Stețca îi potolește pe săpânțeni. Toți pleacă spre satul lor vorbind despre manipulare, un cuvânt care la Săpânța se folosește doar de câteva luni.

Expres nr. 41 / octombrie 1990

---

1. Săpânța a fost prima „zonă liberă de comunism” din România. Chiar din 22 decembrie, sătenii din comuna maramureșeană, conduși de Toader Stețca, au luat revoluția în serios: au dizolvat CAP-ul și și-au luat pământurile și animalele înapoi. După câteva luni de uluire, regimul Iliescu reacționează dur: îl arestează pe Toader Stețca, între timp ales primar, chiar pe 13 iunie 1990, cu ocazia Mineriei. În comună sunt trimise importante forțe de ordine și chiar armata. În replică, țăranii au blocat DN 18. Toader Stețca este judecat la Brașov, cât mai departe de casă. Reportajul lui Horia Tabacu surprinde un episod ca alte sute din odiseea țăranilor din Săpânța pentru a-și căuta dreptatea și provocările la care au fost supuși ani de zile (n.ed.).

La Tichilești, leproșii regretă opțiunea lor politică

Trăiesc mai civilizată decât cei mai mulți dintre noi. Este opinia doamnei Philomena Daly din Irlanda, pe care am întâlnit-o la Tichilești. Poate și a mea, pentru că leprozeria în care am petrecut câteva zile (singura din Europa, după opinia domnului doctor Gheorghe Popa, care o conduce) este mai bine îngrijită și mai organizată decât țara în ansamblu. În fapt, leprozeria este o așezare care cuprinde nouă case, două pavilioane (cu camere de locuit) unde domiciliază o parte dintre bolnavi, un club (cu televizoare color și un video), o sală de mese și desigur o bucătărie, o centrală termică (după părerea mea, ultramodernă), o sală de pansamente, un dispensar, un cinema, o biserică ortodoxă și una baptistă. Tichileștiul se găsește la 45 de kilometri de Tulcea și la câțiva de Isaccea.

Cele câteva case, amplasate în mijlocul unei păduri, între dealuri, dau impresia unei stațiuni montane, a unui loc ideal pentru petrecerea vacanței. Stau aici 52 de bolnavi îngrijiți de 44 de angajați. Raportul dintre numărul celor suferinzi și al celor care îi veghează este apropiat de 1 din cauza faptului că, în cele mai multe cazuri, nemaivând o parte dintre degete, cei dintâi necesită o atenție specială. Unii dintre ei nu și pot spăla lenjeria, unii dintre ei nu pot mânca, iar o parte sunt orbi. Această boală este necruțătoare. Mutilează oamenii, interior și exterior. Nu este însă atât de contagioasă pe cât credeam, nu mai constituie de multă vreme un secret pentru medici, iar rezonanța semantică a numelui ei îi depășește cu mult nocivitatea reală pentru ceilalți.

Este oarecum firesc că noi știm relativ puțin despre această maladie. Este rară, este specifică zonei tropicale. Cei care suferă de lepră știu totul despre caracteristicile bolii. Știu că se transmite foarte greu, cunosc faptul că perioada de incubație ajunge până la douăzeci de ani și că medicii nu o pot vindeca, dar pot face totul ca ea să nu avanseze. Pentru un neavizat, un bolnav nu poate fi recunoscut. Sunt mulți oameni fără degete, urechi sau nas. Nu înseamnă că suferă de lepră.

Și totuși bolnavii nu părăsesc Tichileștiul decât foarte rar și întâmplător. Nu vor. Se simt în afară de lume, deși știu aproape totul despre ce se întâmplă „afară”.

În anul 1916, în timpul unor evenimente violente - am aflat de la domnul doctor Gheorghe Popa, directorul dispensarului din Tichilești

- bulgarii au dat foc oamenilor care sufereau de lepră. Cei care au scăpat cu viață s-au refugiat în Basarabia, la Lărgeanca. Acolo a scris Brunea Fox celebrul reportaj. În anul 1929, la inițiativa prințesei Maria Cantacuzino, s-a înființat așezământul de la Tichilești. De atunci, Feduria Titu și Filofteia Klimov nu au mai părăsit această localitate.

Am stat îndelung de vorbă. Bineînțeles, despre politică, pentru că și acolo acesta este subiectul principal de discuție. La moartea lui Nicolae Ceaușescu, leproșii au dansat de bucurie. După victoria în alegeri a Frontului Salvării Naționale, la Tichilești a fost mare bucurie, pentru că bolnavii, în marea lor majoritate, au votat pentru această grupare politică. În prezent, părerile leproșilor s-au schimbat. Regretă opțiunea lor politică. Se tem din cauza situației instabile din țară. Se tem pentru viitor. Și pentru că acolo este atât de liniște și, paradoxal, de frumos, pentru că ei trăiesc în condiții mult mai civilizate decât majoritatea dintre noi, pentru că beneficiază de dotări moderne și de o medicație cum nu am văzut în multe spitale, m-a surprins faptul că, într-un fel, leproșii s-ar încadra în ceea ce mulți numesc în prezent Opoziție.

La Tichilești nu ajung ziare și principala sursă de informație este televiziunea care, oricât de independentă ar fi, nu face o politică împotriva guvernului. Bolnavii de aici se tem însă pentru ziua de mâine. Au înțeles foarte bine că deschiderea noastră către Europa, anticomunista liberalizare a prețurilor, măsurile și promisiunile fascinante care ni se oferă, până în prezent nu au însemnat decât scumpirea vieții, mărirea prețurilor într-un ritm neobișnuit pentru multe țări din lume. În principal, ei se tem că, scumpindu-se exagerat de mult carnea, vor muri de foame. Acum mănâncă bine, dar „liberalizarea” baremului lor începe să se cunoască.

Oamenii de la Tichilești provin din Deltă, Argeș și Vâlcea. În general sunt în vârstă, au copii și nepoți. Știu că lumea are o nejustificată părere despre boala de care suferă. De aceea, m-au rugat să nu le trec numele în ziar. Ei trăiesc civilizată între dealuri, în casele care par a fi cocoțate una în cârca celeilalte, se iubesc, sunt geloși, se mai ceartă câteodată pe ajutoare, bapțiștii împart cadourile din străinătate cu ortodocșii, se uită la video și caută încălțăminte specială pentru picioarele lor fără degete, poate invidiază lumea din afară, poate o disprețuiesc, pentru că așa cum au înțeles și înțeleg ei viața, așa cum știi ei să-și petreacă vremea și probabil așa cum visează, o duc mai bine decât România în ansamblul ei.

Expres - nr. 49 / decembrie 1990

Presiunea inflaționistă a proceselor. Atmosferă de carnaval

În atmosfera post-revoluționară atât de bogată în evenimente, manipulații, scenarii, confuzii, insinuări, în condițiile în care atenția opiniei publice sare de la Bârlădeanu la benzină, de la Toader Stețca la Piața Tien An-Men, între greve și mitinguri, pietre și legiuni de scutieri... procesele nomeclaturiştilor, ale celor bănuți pentru crimele din luna decembrie 1989 sunt pe cale să se piardă în ceață. În fond, doar despre două dintre ele se poate vorbi cu elemente mai concrete. Tudor Postelnicu, Manea Mănescu, Emil Bobu și Ion Dincă [1] au fost condamnați cu o sentință rămasă definitivă. Nicu Ceaușescu a depus recurs. În rest, cum s-ar spune, e liniște. În câteva dintre orașele unde s-a tras a mai fost condamnată câte o plevușcă de locotenent major, în condițiile în care ambiguitățile sunt evident provocate. Majoritatea dosarelor lotului Timișoara au fost casate și restituite Procuraturii Militare în vederea completării cercetării penale.

Dintre cei reținuți în legătură cu evenimentele, mai exact crimele din Sibiu, opt inculpați au fost puși în libertate. Până în prezent, singurul vinovat pentru crimele săvârșite acolo este Nicu Ceaușescu, care, după cum se știe, a părăsit localitatea și a fost arestat în ziua de 23 decembrie.

La Cluj, simulacrul juridic nici măcar nu s-a mai concretizat. Nimeni nu a fost trimis în judecată, nici un instigator la genocid, nici un complice nu a ajuns în instanță. La Cluj s-a recurs la o stratagemă juridică: NU EXISTĂ AUTOR și, logic, nici complici, nici instigatori, nici infractori (deocamdată).

În procesul generalilor (Vlad, Bucurescu [2]...) domnește o atmosferă occidentală. Inculpații apar în fața instanței în haine franțuzești, cu cravate luxoase, scumpe, par bine întreținuți.

În procesul foștilor membri ai Comitetului Politic Executiv este o atmosferă de carnaval. De altfel, în majoritatea cazurilor - mă refer la acest proces - grija față de om în situația inculpaților este foarte mare. Unii dintre ei au fost internați în rezerve de spital confortabile, alții fac tratamente de recuperare la Spitalul Elias, exact unde mergeau și înainte, beneficiază de o medicație și asistență medicală vădit preferențiale.

Nu ar fi rău, este civilizată, uman, să îngrijești un om bolnav și nu aș semnala aceste cazuri dacă toți cei aflați în detenție s-ar bucura de

aceleași condiții, dacă drepturile omului ar fi respectate la fel în toate cazurile. În trecut fie spus, eu nu pot vedea în Lina Ciobanu sau Ana Mureșan [3] niște pistolare și nici niște autoare sau eventual instigatoare la genocid. Principala acuză la procesul la care mă refer era normal să fie „subminarea economiei naționale”, infracțiune despre care, din păcate, nimeni nu mai vorbește, ca și cum nu ar fi existat, ca și cum Nicolae Ceaușescu singur ar fi dus țara de răpă. Pare tot mai evident acum, după ce au trecut câteva luni bune de la demararea proceselor și timpul ne ajută să fim mai lucizi, că inculpările, de atâtea ori de domeniul imaginarului, au fost bine gândite. Ele au atras, mai exact distras, atenția opiniei publice de la adevăr, de la veritabilele racile comuniste ale fostului sistem de guvernare. În ultimă instanță, paradoxal, acuzarea a fost gândită pentru a se constitui într-un fel de avocat. Imputându-i unui om ceea ce el în general nu a făcut, și omițând să supui instanței infracțiunile reale, de care poate fi învinuit, îl ajuți cu bună intenție să primească o pedeapsă redusă sau chiar să fie achitat, cum se spune, cu acte în regulă.

De exemplu, în cazul primului proces definitiv soluționat, au fost vizați cu o nejustificată grabă oamenii cei mai apropiați și mai credincioși ai lui Nicolae Ceaușescu, în ordinea importanței lor, Ion Dincă și Emil Bobu. Constantin Dăscălescu, în fosta lui calitate de prim-ministru, ocupa o funcție de foarte mare importanță în stat. Față de cei din prima categorie, care au primit cea mai mare pedeapsă posibilă în România, cel din urmă, având în vedere faptele pentru care este acuzat, nu poate primi mai mult de 20 de ani.

În ultima perioadă, poate pentru a asigura o legătură între ceea ce a fost și ceea ce este, Gelu Voican [4] aparent îl anchetează pe Ion Dincă, dar în realitate îi cere sfaturi, păreri legate de unele contracte pentru Centrala de la Cernavodă.

În timp ce față de procesele la care m-am referit se conturează o vădită tendință de mușamalizare, de încurcare a datelor, în timp ce este foarte clar că prin tergiversarea sau omiterea unor fapte evidente la care a fost martoră o țară întreagă se forțează sentințe reduse, un fel de armistițiu la adăpostul căruia minciuna se lăfăie. Cu totul altfel s-a procedat în arestarea noilor deținuți politici. Înainte de a trece la acest capitol, precizez că inculpații din procesele numite, până în acest punct, pot fi considerați (și suntem obligați să gândim așa) vinovați numai în urma unor sentințe definitive, dar că este necesar ca cercetările și

procesele să fie reluate și nu ascuse. Este evident că în aceste cazuri, până la pronunțarea instanței, deocamdată clare sunt numai tendințele de mistificare și tergiversare, manifestate și prin dublarea unor avocați în procese.

În cazul noilor deținuți politici, faptele sunt mult mai clare. Imixtiunea puterii în treburile justiției este evidentă. S-au făcut, cu prilejul demonstrațiilor pe care am ajuns să le cunoaștem pe de rost, atât de multe arestări. În legătură cu aceste arestări o parte din opinia publică a fost revoltată. S-a luat atitudine pro și contra în ziare, au fost dezbateri (libere) la televizor. Primul ministru al țării a afirmat că sunt indicii clare care probează vinovăția lui Marian Munteanu [5]. O parte dintre români au crezut, pentru că o declarație de asemenea importanță a unuia dintre liderii țării este aproape lege. Nu a fost așa, dar Marian Munteanu, după ce a fost bătut bestial de către mineri, a stat la închisoare degeaba. În prezent, acest fapt este clar. Despre cei care au mistificat realitatea, despre cei care l-au reținut în mod abuziv, bazându-se pe niște declarații confecționate, nu ni se mai spune nimic, nici măcar, poate, că au fost avansați. Președintele României declară în cadrul unei discuții cu diaspora din Statele Unite ale Americii că Dumitru Dincă și Doru Mărieș [6] nu numai că au fost instigatori în evenimentele din 13 iunie, dar au organizat și demonstrația din 18 februarie [7]. Și aceștia doi au fost eliberați din închisoare pe motiv că sunt nevinovați. Cât despre posibilul lor amestec în 18 februarie, a fost poate o impresie a președintelui. Ei nici nu au fost anchetați despre 18 februarie. Nu ni se spune cine a decis reținerea manifestanților în seara de 18 februarie, cine i-a bătut și cine i-a anchetat în pușcărie. Acum sunt toți liberi, deci nevinovați.

Să admitem că și în activitatea organelor de poliție și în cea a organelor de procuratură trebuie să fie admise și greșeli, dar în ultima perioadă au fost prea multe, prea li se poate atribui acestor așa-zise greșeli o coloratură politică evidentă pentru toată lumea. Nu insist asupra unor fapte cunoscute acum de toată țara. Primarul din Săpânța a fost arestat. S-a blocat drumul, au fost pagube însemnate. „Expres-ul” a intervenit atunci. Discutând cu zeci de oameni din comună, nevinovăția lui Toader Stețca mi s-a părut evidentă. Am semnalat acest lucru procuraturii din Baia Mare și fostului ministru adjunct al Ministerului de Interne, desigur și în ziar. Am cerut doar să se efectueze o anchetă cinstită în primul rând pentru a se stabili vinovăția sau nevinovăția unui om și, în al doilea rând,

pentru ca o comună întregă să se poată întoarce la viața ei normală. Nu am fost ascultați, ba mai mult, am fost amenințați. Primarului i s-a intentat un proces, judecat la Brașov. Acolo a fost o mascaradă. Sute de oameni au ascultat minciuni și au văzut cum se încearcă îngroparea adevărului. Primarul a fost în mod surprinzător condamnat și achitat la recurs, fără să se mai prezinte nici el, nici avocatul lui. Cum a fost posibil așa ceva? Cine va suporta pagubele provocate, cine îl va mai vindeca pe Toader Stetca de leziunile provocate de bătăi?

Parcă văd ce ne așteaptă. S-au schimbat miniștrii și miniștrii adjuncți de interne, comandanți ai poliției Capitalei, procurori generali ai României, și într-o zi vom afla că ei au greșit, se va omite să ni se spună că au făcut jocul puterii și că se găsesc tot în locuri călduțe, se va omite să se facă un bilanț al bătăilor primite de oameni vinovați, cu speranța ascunsă că timpul va țese o pânză a uitării și toată lumea va ieși basma curată. Dar eu nu cred.

Expres, nr 3 / ianuarie 1991

1. Membri ai Comitetului Politic Executiv, cei mai apropiați colaboratori ai lui Ceaușescu
2. Iulian Vlad era în decembrie 1989 șeful Securității, iar Gianu Bucurescu era șeful Securității Municipiului București (n.ed.)
3. Lina Ciobanu, fost ministru al Industriei Ușoare între 1975 și 1987, era în decembrie 1989 membră a Comitetului Politic Executiv al PCR. Ana Mureșan era în decembrie 1989 ministru al Comerțului Interior și membră CPEX (n.ed.)
4. Gelu Voican - Voiculescu, viceprim-ministru în guvernul provizoriu Petre Roman (1989 - 1990) (n.ed.).
5. Marian Munteanu - liderul Ligii Studenților și al mișcării de protest din Piața Universității. Bătut crunt de mineri în iunie 1990, scapă cu viață ca prin minune (n.ed.).
6. Participanți la baricada din noaptea de 21 decembrie 1989, și lideri secundari ai Pieței Universității (n.ed.).
7. Protestul anti-comunist din 18 februarie 1990 este infiltrat de provocatori ai puterii, care săvârșesc acte de violență, ceea ce va constitui un pretext pentru chemarea minerilor. Scenariul a fost identic cu cel din 28 ianuarie și din 13 iunie 1990 (n.ed.).

Handicapații, ca niște colete împinse la marginea țării

Ionășeni: o localitate în dealurile Bucovinei, unde se găsește un cămin de handicapați, îngrijiți de oameni din alte țări ale lumii. Acolo am trăit una dintre puținele situații când mi-a fost rușine că sunt român.

Ei au cu câțiva ani mai puțin decât vârsta reală și pe noi nu prea ne mai interesează subiectul. Ne-a contrariat faptul că unii reporteri occidentali au redus România la handicapați și uităm de fapt fondul problemei: acești copii nu trăiesc doar pe ecranele televiziunii franceze. Sunt aici, în Bucovina (doar teoretic, din păcate), în grija poporului nostru. Mai există părerea, care nu ar primi așa de repede viză pentru Strasbourg, că trebuie să ne uităm întâi la cei care se nasc, la cei care sunt normali și, în primul și în primul rând, la noi. Eu nu cred așa și sunt mândru că doar puține rețineri am avut să alint copiii din Ionășeni, că doar puțin mi-a fost scârbă să stau în camerele în care locuiesc - și acolo miroase a grajd -, sunt doar puțin mândru pentru că am ținut în brațe copii cu mâini și picioare de-a-ndoaselea și că nu m-a deranjat faptul că erau nespălați unii dintre ei.

Cele mai bestiale cămine de nefamiliști pe care le-am văzut au cel puțin un erotism sordid, necivilizația se distinge printr-o consecvență și mizeră refulare, la simulacrele de grupuri sanitare și camere de acolo apare o ordine firească a singurătății întâmplătoare. La Ionășeni este altfel. Dacă vrei și dacă poți să cauți în urmele de pe pereți și de pe mobilier izbucniri ale „zgomotului și furiei”, cred eu, te împotmolești într-o atmosferă flască, disperată sau fericită, poate. Toate acestea vin de la niște copii care se uită în ochii tăi cu o speranță profundă. Te ating, te împing dacă pot, și, din toate aceste îmbrânceli, nopți multe pot fi altfel. Ești un tată, un frate, o mamă, pentru că ei s-ar putea să nu facă diferența. Ei doar te iubesc pentru că ai venit în camera lor, în căminul lor și pentru că speră ceva de la tine. Cei mari te urmează, cei mici, care din motive de sănătate sau de vârstă stau în niște paturi murdare, nu plâng nici când intri, nici când pleci. Sunt cuminți pentru că sunt dezamăgiți și triști încă de la început. Pute. E frig. Nu sunt clante la uși. Vântul șuieră nefiresc acolo, prin dealurile Bucovinei. Este un zgomot de grădiniță tristă, pare o lume fără ordine, fără noimă, fără

Dumnezeu.

Ce dacă? Ei sunt niște colete împinse la marginea țării, ca să nu se știe. Așa se gândea înainte, așa, iară, se gândește și în prezent. După vârsta de 18 ani, vor fi transferați la căminele de bătrâni, unde mizeria este mai molcomă. Totul se face în liniște și cu discreție. Sunt atât de departe de noi încât nu ne vor deranja niciodată. Se jelesc acolo între ei - nu am văzut pe nici unul dintre cei care merg fără vânătași - au spațiul lor de câțiva metri pătrați și poate, când e cald, mulți au societatea lor atât de curată în fondul ei, încât unii dintre noi ar trebui să o invidiem.

Nu reușesc să intru deplin în tristețea acestor copii, legal, mai bine zis formal, considerați bătrâni încă de la vârsta de 18 ani, când în realitate unii dintre ei nu au nici 10 măcar, dar sunt ferm convins că le suntem datori. Nu în spiritul acela îmbâcsit, de muncă patriotică, adică să le plantăm pomi... Autoritățile de resort, în primul rând Guvernul, le sunt datoare. Și pentru asta ar fi nevoie să nu se considere competente, umane, când văd un câine șchiop și jigărit lingând noroi pe stradă.

În căminul de handicapați de la Ionășeni trăiesc 118 copii proveniți de la Leagăne. Din păcate, nu toți sunt retardați, dar atmosfera din cămin îi trage, cum se spune, înapoi. Asistența medicală este minimă. Teoretic, există o infirmieră la zece copii și două asistente medicale. În ziua când am fost acolo, toată lumea, cu excepția unei asistente, era la ședință. Dânsa mi-a spus că anul trecut, când deja ajutoarele străine au fost substanțiale, au murit trei sau patru copii, nu mai ține minte exact, ca și cum ar fi vorba de pisici sau pui de găină. Doctor nu există, dar periodic cei de la dispensarele învecinate localității mai fac câte o vizită. Teoretic, un cadru medical ce s-ar hotărî să lucreze un timp la Ionășeni ar beneficia, în limitele legislației actuale, de venituri civilizate. Cred că s-ar completa din punctul de vedere al cunoștințelor cu directorul căminului, care este tehnician constructor. Este adevărat, la Ionășeni se ajunge destul de greu. Cu câteva zile în urmă, drumul era înzăpezit. Localitatea este marcată pe puține hărți, pentru că s-a ascuns între dealuri, într-o zonă ce pare a fi uitată.

Spre rușinea noastră, ne-au sărit în ajutor străinii. Cei la care mă refer nu fac parte din categoria celor care au năvălit în România aducând chiloți rupți, medicamente și alimente expirate, ciorapi desperecheați murdari, doar pentru a se fotografia într-o țară atunci la modă. Îi stimez din tot sufletul pe acești străini. Muncesc la cămin în liniște, cu discreție,